

mar i vissa fall kompletterade med experthjälp utifrån.

Enades om förslag till beslut

Den 3 december 2004 skedde slutsammanträde. Vi enades om ett förslag till beslut. I ett fall var beslut villkorat – förutsatt att vissa förändringar i planen genomfördes skulle projektet komma att godkännas. Vi kände oss övertygade om att de som sökt medel hade fått en objektiv bedömning med beaktande av de två kriterierna, vetenskaplig kvalitet och djurbesparande effekt.

Så kom chocken. På omvägar fick jag veta att generaldirektören, Matz Hammarström, bestämt att i två fall ta beslut i egna händer; ett projekt som rekommenderats 700 000 kr fick 3 miljoner

(för övrigt till en kommersiell aktör), ett annat, villkorat på 600 000-kronorsnivån, fick 1 miljon kr ovillkorat. Hammarström informerade inte ens om sitt beslut. Efter min begäran om ett samtal lät han meddela att detta kunde ske först flera veckor senare, den 15 januari 2005. Jag fann för gott att avgå, liksom tre andra representanter i rådet.

Avdelningschef ny ordförande

Matz Hammarström hävdar att han inte begått något fel. Enligt myndighetens instruktion fattar han beslut om tilldelning. Därmed åsidosätter han innebörden av peer-review och dess betydelse för respekten för ett myndighetsbeslut. I en intervju i Dagens Medicin den 25 maj 2005 medger han att »I framtiden kom-

mer vi ha mer tid över för återkoppling om myndigheten och rådet tycker olika i fråga. Det blev för tajt med tid nu senast.« Han meddelar också att »det inte varit något problem att hitta [nya] personer som vill ställa upp [i styrelsen]«. För säkerhets skull har en avdelningschef på myndigheten utsetts till ordförande. Besluten kan således justeras i kafferummet på myndigheten.

Att bygga upp ett förtroende tar lång tid; att riva ner går blixtsnabbt. Matz Hammarström har fortfarande chansen att skylla sin nakenhet.

*

Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Inga uppgivna.

Replik:

Inget ifrågasättande av vetenskapliga rådet

Att Djurskyddsmyndigheten valde att i två av 34 fall frånga vetenskapliga rådets förslag och höja anslagsnivån så att den bättre överensstämde med mottagarnas behov är knappast att ifrågasätta rådet och utgör heller inget grundskott mot peer-review-förfarandet, svarar Matz Hammarström.

MATZ HAMMARSTRÖM
generaldirektör, Djurskyddsmyndigheten, Skara
Matz.Hammarstrom@djurskyddsmyndigheten.se

II Ett halvår efter att Lars Terenius lämnade uppdraget som ordförande i Djurskyddsmyndighetens vetenskapliga råd, för han fortfarande fram sin förtrytelse över att jag fattade ett beslut om utdelning av forskningsmedel som inte till punkt och pricka följde det förslag som Terenius och rådet lämnat.

Bakgrund

Rådet var ombett att lämna förslag på fördelning av 16 miljoner kr. Förslaget omfattade 12,7 miljoner kr fördelat på 34 projekt. Djurskyddsmyndigheten valde att följa förslaget, men höjde bidragsnivån för två projekt: ett om stamcells forskning (Göteborgs universitet) som bedömdes ha hög relevans för riksdagens målsättning att begränsa försöksdjursanvändningen, och ett om framtagandet av bedömningskriterier för välbefinnande hos genmodifierade möss (SLU), något som den djurförsöksetiska utredningen framhöll som högprioriterat.

Stamcellsprojektet fick mycket hög

rating i rådets sakkunnigutlåtanden. Finansiering tillstyrktes på »hög nivå«. Det är högst diskutabelt om 700 000 kr är finansiering på »hög nivå«, för ett högintressant och högkvalitativt projekt som ansökt om 3,9 miljoner per år i tre år, men orsaken tycks vara att rådet under Terenius' ledning (av för mig okänd anledning) bestämde sig för att 700 000 skulle vara maxbeloppet.

Beslutsfunktionen

Terenius hävdar att det är praxis att styrelsen fattar beslut om utdelning av forskningsmedel och hänvisar till tidigare Centrala försöksdjursnämnden (CFN). CFN hade emellertid ingen styrelse utan var just en nämnd.

Den beslutsfunktion som i CFN låg på nämnden ligger i Djurskyddsmyndigheten på myndighetschefen, något som hela vetenskapliga rådet informerades om, inte bara vid ett utan vid två tillfällen.

Inget ifrågasättande av peer-review

Den sakliga bedömningen av vetenskaplig kvalitet gjordes förtjänstfullt av myndighetens vetenskapliga råd. Att myndigheten i sitt beslut valde att ge två av de 34 bidragsmottagarna en medelstilldelning som bättre överensstämde med

deras resursbehov, kan knappast ses som något ifrågasättande av rådet och dess arbete, än mindre som något grundskott mot hela peer-review-processen.

Ett råd med hög kompetens

Påståendet att »en avdelningschef på myndigheten utsetts till ordförande« är felaktigt. I enlighet med praxis har vice ordförande (som är enhetschef på myndigheten) agerat ordförande sedan Terenius' avhopp. En ny ordförande kommer att utses inom kort efter förslag från rådets ledamöter.

På en punkt erkänner jag mig skyldig: Jag borde ha sett till att Terenius och jag träffats för informationsutbyte och dialog. Den »begäran om ett samtal« som jag påstås ha avvisat har dock aldrig nått mig.

Terenius talar genomgående i imperfekt när han beskriver vetenskapliga rådets kompetens och arbete. Jag är glad att kunna göra det i presens. Vi har nu fyllt de platser som Terenius och hans medavhoppare lämnade, och har ett råd med hög kompetens som just givit sig i kast med bedömningen av årets ansökningar om forskningsmedel. •